ההסכם ללא סעיף על גיוס תלמידי ישיבות

עליזה והעוזי

(המשך מעמוד 3)

הצעירים כדי לשוחח עימם על החיים החדשים אינם דומים לחיים בצורות ישוב אחרות, לומדת להכיר אותם, לרכוש את אמונם – היא מגיעה הביתה לארוחת ערב משפחתית, לשיחות עם הילדים, ומיד היא שוב יוצאת לדרך, אל אסיפת חברים או מזכירות בישוב פלוני שנתון בקשיים תקציביים, או אל ישוב אלמוני המחוסר גיבוש חברתי. בשנים הראשונות הגיעה עליזה לישובים בשומרון שמרחק הנסיעה אליהם מביתה ארך שעה ורבע. היום עדיין היא מפליגה למרחקים של 45 דקות נסיעה לילית: לכל כיוון לישובים שבפיקוחה.

בשעות הקטנות של הלילה בהן היתה נגמרת ישיבה מתישה היה עליה לעשות את הדרך חזרה, ולמחרת להתחיל יום חדש, לשלוח חמישה ילדים לבית הספר, להכין כריכים לארוחת הצהריים, להתעמל, ואפילו להשחיל לימודים של יעוץ לטיפול משפחתי. המוכירים הצעירים של הישובים – חדורים הרבה רצון טוב אך הם באים רקע עירוני, לא מבינים את חשיבותו של תקנון ועד כמה הוא יכול לקובע את פני הישוב, אינם יודעים איך המערכת פועלת, איך צריך לנהל אסיפה, איך לנסח החלטות, איך ללחוץ על שיחרור תקציבים למטרות חשובות מאד. אופי העבודה שלה כולל גם את מה שהיא קוראת לו: הליכה על חבל דק, תוך תימרון נכון בין הרצונות השונים והמנוגדים לפעמים של הגופים הפועלים שהיא מייצגת אותם. אם שיעתה האינתיפאדה משהו בגישה – חיזקה כאן עוד יותר את הצורך להעצים את האחיזה. להגדיל את הישובים. ואצל עליזה? למה שתשנה? היא מחזירה שאלה לשאלה. כמעט מהיום הראשון הרגישו בכושר העבודה, באידאליזם ובחוויות הגדולה של האשה הזו והפקידו אותה על ועדות בישוב, על ליווי קבוצות מחנ"ל וקבוצות עבודה של נוער, על יחסי ציבור וקליטה. עד שיום אחד זרקו אותה לתפקיד המכונה "ליווי והדרכה של ישובים". כל מלווה מעניק לעבודתו את אופייה בהתאם לאישיותו ולהרכב האנושי של הישוב אליו נקלע. כל פעילותה להעמקת ולחיזוק ההתישבות משתלבת בעשייה לאומית חוקית. אבל באז – כך גם היום, היא מפשיכה להתרוץ בפני הצבא על כל תקרית גם כשברור לה שלא תהיה תגובה.

עם רובה מכורן מול המארב

ולפתרה? איזה מקום הוא תופס בחיים הללו? – "כשעזבתי את אמריקה ידעתי שאני הולכת למקום הרבה פחות בטוח. שאולי אשלם על כך בחיי. אבל האמנתי שזה חשוב. ואני המתחזקת בדעתי בכל פעם שאני מבקרת בארה"ב, ורואה שם את טובי חברי החיים בעושר גדול אבל בשממה רוחנית, מודעים לכך, אך אינם מצליחים להיחלץ מזה. אין טעם לחשוב על הסכנות. צריך להיות ערים ומוכנים, אבל לזכור עד כמה החיים כאן חשובים ומה גדול התרומה". עליזה נחלצה מסכנת הצחיחות הרוחנית, או מה פתאום שתעסוק בשאלת הלואי הטפל של הפחר. ואינני יכולה להתאפק מלשאול: יש מכשיר קשר, את מצויידת בכלי נשק יעיל, והמכונית הזו ממוגנת. אבל איך את מוכנה לאפשרות של מחסום שיכין לך מארב?

זה כבר קרה – מספרת עליזה בקור רוח כמי שדן על המקרה האחרון שבו היה לו תקר בצמיג. אנחנו מגיעים לכוכב יעקב, אחד הישובים שבאזוריותה. נוף מהמם. הרבה בנייה חדשה. כשהגיעה אליו היו בו רק 8 משפחות. היום הוא מונה 35 משפחות. באותם ימים ראשונים שבהם הפנתה עליזה מאמצים אינטנסיביים מאד לחיזוק הישוב הקטן והמסובך בבעיות – הבחינו ערביים מהכפר הסמוך מאר, כי מכוניתה מגיעה לישוב בערב ועובזה מאוחר בלילה. באחד הלילות המתין לה מחסום אבנים ביציאתה. מבט לאחור גילה לה קבוצה לא קטנה של ערבים ממתינים. עליזה עשתה את שהיה עליה לעשות, אך ספק רב אם כל אחד אחר היה זוכר באותם רגעים לפעול כך, הודיעה במכשיר הקשר לישוב הסמוך שיזעיקו את הצבא ויצאה ברובה מכוון אל החבורה שנמלטה מיד על נפשה. זה באשר לפחד, אם תרצו. ובאשר לילדים – בבית בעפרה, בשעת צהרים, מופיעים רפי תלמיד כיתה ב' ועירית מכיתה ד', צעירי הילדים, לראות את אמא בבית. שניהם עסוקים בעניינים. מה עושים שחוזרים מבית הספר ורוצים לשפוך את הלב באזני אמא? עירית, גדושה חיזכים עמוקי גומות חן וחיניות פוטרת את הענין בקלות: הדבר הכי טוב לעשות בשביל להיערג – זה לעשות שיעורים. כשמתעניינים לדעת איך האוכלוסיה מתייחסת לאשה בתפקיד המסובך והנועז הזה, מסתבר שיש הערכה מתוגברת מעצם העובדה שזו אשה, וכן שכמוה פועלות עוד שתיים בתפקיד דומה: "תפקיד כזה דורש גם צד אימהי. מלווה ישובים צריך מעבר לידע ולנסיון המשקי – גם רגישות לחדור לרבדים חברתיים נסתרים." עליזה משלבת את כל הדברים הללו: את המרץ לצד האון הקשובה עם הרגישות והעומק. משדרת המון אימון ביכולתה לפתור בעיות. "יש הרגשה שהיא עניינית, איכפתית ולא אינטרסנטית, ולומדים ממנה המון" – אומרת שרה קפאח משלמון שגם היתה מורתן של בנותיה הגדולות של עליזה. – "על הילדות שלה אפשר להגיש את עומקו של החינוך שהביית הזה נותן. יש להן בדם את עניין התרומה לעם ישראל. גם אם קרוב לוודאי לא נתנו הרצאות בבית, אלא דוגמת חיים הלכה למעשה".

אנחנו עוברים את מעלה לבונה, את עלי, שילה, נעלה, עופר דרומי, כולם, כמו שלמון וכוכב יעקב. זוכים בצורה זו או אחרת למגע העוצמה האימהי של עליזה. עליזה מרימה עיניים מהדגה אל הישוב הבא בדרך ואומרת, כמו לא מתרגשת "איך שלא יהיה סיפוק?, איך שנהיה עסוקים בדברים בעלי חשיבות מישנית, אם רק לפני זמן קצר היית יכול לעבור כאן ולראות גבעה חשופה, והיום – ילדים משתעשעים במיתקנים הצבעוניים, בתים חדשים משתלבים, עצים חדשים מתחילים צמיחה?"

אפשר לשרטט את הסיור שערכתי אי־תה כמסלול קואורדינטות שעל ציר התייחסות אחד שלהן ניצבים, אבנים, פצצות, בקבוקי תבערה, סכינים, שנאה ותסכול נורא, ועל הציר השני – הדוד הקרוס של ההרים, היותים ומחוקי הרכסים. אנשים כמו עליזה מצליחים לחיות טוב על המפגש שבין שני הצירים.

אולי בזכות העוז, אורך הרוח והאמונה הזו, יתבטל האחד מהם וישאר רק החופש לחיות בארץ ישראל חיים של שלום.

סגן השר ח"כ הרב מנחם פרוש

מאת שאול שיף

ח"כ אברהם ("אברוש") בורג נמנה על הצוות המצומצם בראשות שמעון פרס, שהוביל בשעתו את המהלך להפלת ממשלת האחדות הלאומית, מתוך אמונה, כי יעלה בידי המערך להקים "ממשלה עצמאית". התשתית להצלחת המהלך, היה הסכם כתוב ותתום בין אגודת־ישראל לבין המערך שהקיף קשת רחבה של נושאים.

השבוע גמל אברהם בורג לאנ"י על נחרצותה – עד לפני כמה שבועות, כשממשלת הליכוד הוכיחה עצמה כיציבה, – ללכת רק עם המערך, בהצעת חוק שעניינה גיוס תלמידי הישיבות לצה"ל. דווקא שמעון פרס ויצחק רבין שיצאו נפגעים עיקריים מכשלון הדרור הצעיר של המערך מהר, כיצד לעשות שימוש בעמדת כוח זו. לפני מספר ימים קיבל ראש המועצה המקומית "עמנואל", שמואל זייבלט ממשרד הדתות רשימה של 9 מועמדים לכהן חברים במועצה הדתית המקומית. עיון קצר העלה, כי כל ה־9 הם נאמני "דגל התורה". למשקלה היחסי של אנ"י במועצה המקומית 3 נציגים, לא היה כל ביטוי ברשימה זו וגם לא למפד"ל, שחבריה תמכו בשמואל זייבלט האגודאי לראשות המועצה המקומית. בישיבת המועצה תמכו נציגי ש"ס ברשימת "דגל" למועצה הדתית, אלא שבנציגים הצליח זייבלט לעכב את כינון המועצה הדתית.

מדוע לא יורדים גשמים?

ברחוב החסידי נפוצו בימים אלה שמועות, כי בחנוכה התבטא האדמו"ר מגור שליט"א, כי לא יירדו גשמים "כל עוד ברחובות ישנים יהודים באוהלים...".

בעלי השמועה אומרים, כי הוא אמר זאת לאחר האדמו"רים שביקר אותו. חוץ מאשר יום אחד, בכל ימי הג החנוכה דילתו של האדמו"ר היתה פתוחה בפני חסידיו, כך שיש בסיס לשיחה זו לסיפור זה.

מכינים עתירה לבי"ד ולבג"ץ

עוזרו הנאמן של ח"כ חנן פורת חיים פלק נוקט באחרונה, יחד עם אחרים שורה של יוזמות שתכליתן להביא לקיומה של ועידת המפד"ל במועצה כמתחייב מחוקת המפלגה.

פלק וחבריו אומרים, כי "חנן אינו מעורב כלל בפעילותם ואינו מיודע בעניין זה". הללו נועצו עם משפטנים כיצד להגיש במקרה והוועדה לרצון טוב, שהוקמה באחרונה לבקשת המזכיר לענייני רווחה, רפאל בדנתן ומזכ"ל המפד"ל, ח"כ הרב יצחק לוי, תחליט על דחיית הוועידה בדוב קולות.

בשלב ראשון מתכוונים נאמניו של ח"כ פורת לפנות לבית הדין העליון של המפד"ל כדי שיורה לקיים את הוועידה ללא דחיות ביותרות, אין הם שוללים פנייה לבג"ץ, אם במסגרות הפנימיות יחבור הרוב נגדם. כידוע, נתקבלה בוועדה לרצון טוב הלכלה עקרונית האומרת, כי הבחירות לוועידה והוועידה יתקיימו לפני הבחירות לכנסת ה־13. ראשי המפד"ל חוששים כי הכנסת המפלגה בימים אלה למרוץ של בחירות פנימיות יסיט את מניעי המפלגה מפעילותם למען העולים מברה"מ.

נאמניו של ח"כ פורת מצפים כי ייקלט בימים הקרובים בוועדת הכספים של הכנסת במקומו של סגן השר יגאל ביבי, מהליכוד נרמז, כי יסכימו להעניק לח"כ פורת מקום בוועדת הכספים גם על חשבונו אם יראו לתמוך בבחירת איש הליכוד לראשות ועדת העבודה והרווחה של הכנסת. ח"כ

ח"כ חנן פורת

פורת הבהיר לא אחת, כי הוא שולל מכל וכל את רעיון הרחתה של ח"כ אורה נמיר מראשות הוועדה ואין ספק, כי דחה גם את "העיסקה" שהוצעה מחוגי הליכוד. "אמנה" והמתנחלים ביש"ע "מעודדים" את ח"כ פורת להשתלב בוועדת הכספים של הכנסת.

תשעה שמות כולם "דגל"

נוכחותו של סגן השר, ח"כ הרב משה נפני במשרד הדתות ניכרת היטב, ומסתבר כי למד להקים ממשלה, גילו מידה גדושה של ג'נטלמניות ובסיעת המערך הביעו התנגדות להצעתו של ח"כ אברהם בורג.

כאשר נדונה ההצעה במליאת הכנסת, ביקשתי מיו"ר סיעת "אגודת־ישראל" בכנסת, ח"כ הרב משה ואב פלרמן העתק מהחסכם שהושג בין אנ"י לבין המערך. זאת, כדי לפרסם את מידת ההתחייבות של המערך בכל הקשור לגיוס תלמידי ישיבות, ולחשוף את צביעותו. עיון בהסכם של כל סעיפיו הפתיע, שכן, לא נמצא בו שום סעיף הדן בגיוס בחורי ישיבות לצה"ל. שאלתי את הרב פלרמן הכיצד? והוא שהופתע מהיעדר סעיף כזה בהסכם השיב: "הם כל הזמן דיברו על כך שהם הם שיזמו את שיחרור תלמידי הישיבות שתורתם אומנותם מצה"ל, והסבירו כי עמדתם היא חד־משמעית בעניין זה – כך שלא עלה כלל על הדעת, כי יש צורך בסעיף כזה. כמו להטיל ספק אם בבית מאפה ישנם למכירה דברים מקמח..."

עם הגילוי הזה באתי לסגן השר ח"כ אברהם ורדינר שהצהיר, כי קיים הסכם מפורש, כתוב בכתב יד, ועניניי סטטוס־קוו ברבר גיוס תלמידי ישיבות לצה"ל. סעיף זה כמו סעיפים אחרים נכתבו ונחתמו בביתו של ח"כ רפי אדרי. ומסתבר, כי ישנם שני הסכמים. הראשון מיד לאחר הבחירות לכנסת ששם הסעיף קיים, והשני שנחתם בתאריך מאוחר יותר סמוך למועד שהמערך סבר שיעלה בידו להקים ממשלה בלי הליכוד. בהסכם זה, כאמור, אין סעיף המאכטח את מעמדם של תלמידי הישיבות בגיל גיוס.

הצעד שנקטה השבוע סיעת המערך משוק לידי הליכוד. אותם אלה במועצת גדולי התורה ובמוסדות אנ"י שתמכו ותומכים בהעדפת המערך על־פני הליכוד, יסונו מעמדתם זו, בעקבות הצעת החוק של אברהם בורג. ובחוגו של הגרא"מ שך רואים בהצעת החוק של ח"כ בורג משום אישור לטעותיו כלפי השמאל בהמערך. קשה להאמין כי סגן השר, ח"כ הרב מנחם פרוש ויו"ר הסיעה של אנ"י מ.ז. פלרמן יסכימו מבאן ולהבא להיות שותפים להקמת ממשלת אחדות – לאומית דבר שעשו בעבר בהתלהבות.